

Matemaattinen tilastotiede

7. harjoitukset, 44. viikko 2007

- 7.1. Oletetaan, että X noudattaa Bernoullin jakaumaa $\text{Ber}(p)$. Määritellään sellainen satunnaismuuttuja $Y = aX + b$, että $P(Y = 1) = p$ ja $P(Y = -1) = 1 - p$ (a ja b vakioita). Määritä a ja b . Laske $\text{Var}(Y)$.
- 7.2. Olkoon $f_X(1) = f_X(3) = \frac{2}{5}$, $f_X(2) = \frac{1}{5}$ satunnaismuuttujan X todennäköisyysfunktio.
- Mikä on X :n momenttifunktio?
  - Määritä X :n odotusarvo ja varianssi momenttifunktion avulla.
- 7.3. Olkoon $X \sim \text{Bin}(n, p)$. Laske $E(X)$ ja $\text{Var}(X)$ suoraan määritelmien nojalla, kun tiedetään $E(X^2) = n^2p^2 - np^2 + np$.
- 7.4. Laske binomijakauman $\text{Bin}(n, p)$ odotusarvo ja varianssi momenttifunktion avulla derivoimalla (Laske binomijakauman momenttifunktion $M(t)$ 1. ja 2. derivaatta pisteessä $t = 0$).
- 7.5. Heitetään lanttia n kertaa (n riippumatonta Bernoullin koetta). Olkoon kruunun (R) todennäköisyys p jokaisessa heitossa. Satunnasimuuttuja $X_i = 1$, kun kruunu i . heitossa, muutoin $X_i = 0$. Määritellään satunnaismuuttujat Z_i , $i = 1, \dots, n - 1$ siten, että $Z_i = X_i X_{i+1}$. Olkoon $Z = Z_1 + \dots + Z_{n-1}$.
- Laske $E(Z)$.
  - Mitä on $E(Z)$:n arvo, kun $p = \frac{1}{2}$ ja $n = 200$? Miten tulkitset tuloksen?
- (Vihje: Katso Esimerkki 4.3)
- 7.6. Oletetaan, että valamiehistön jäsenet tekevät päätöksensä toisistaan riippumatta ja jokainen tekee oikean päätöksen todennäköisyydellä p . Jos enemmistön päätös jää voimaan, niin onko kolmen henkilön valamiehistö vai yksittäinen valamies parempi päättäjä.
- 7.7. Määritä satunnaismuuttujan X todennäköisyysfunktio, odotusarvo ja varianssi, kun sen momenttifunktio (Huom., että momenttifunktio määrittää jakauman yksikäsitteisesti) on
- $M(t) = 1/3 + (2/3)e^t$.
  - $M(t) = [1/4 + (3/4)e^t]^{12}$.
- 7.8. Kumulantteja generoiva funktio on $K(t) = \log M(t)$, missä $M(t)$ on X :n momenttifunktio. Osoita derivoimalla ja momenttifunktion ominaisuuksiin nojautuen, että $K'(0)$ on X :n odotusarvo ja $K''(0)$ varianssi.